



Sosiaaliset
innovaatiot
lastensuojelun
muutos-
voimana

**Innovaatio-
katsauksen
julkistamistilaisuus
5.3.2024**

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos



Sosiaalisten innovaatioiden määritelmiä ja erityispiirteet

- ”Sosiaaliset innovaatiot ovat uusia ratkaisuja (tuotteita, palveluita, malleja, markkinoita, prosesseja jne.), jotka samanaikaisesti vastaavat yhteiskunnalliseen tarpeeseen (tehokkaammin kuin olemassa olevat ratkaisut) ja johtavat uusiin tai parantuneisiin kyvykkyyksiin ja vuorovaikutussuhteisiin sekä omaisuuden ja resurssien parempaan käyttöön.
- Toisin sanoen sosiaaliset innovaatiot ovat sekä hyväksi yhteiskunnalle että lisäävät yhteiskunnan toimintakykyä.”
- Lähde: The Young Foundation 2012

Analysoinnin kohteena 16 sosiaalisten innovaatioiden erityispiirrettä/55 toimintamallia

Ratkaisun sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys

Liittyminen laaja-alaisesti lasten, nuorten ja perheiden arkeen

Ratkaisu yhteiskunnan tarpeisiin ja ongelmiin

Kohderyhmä- ja tarvelähtöisyys

Yhteiskunnallista hyvää tuottava vaikutus

Uudet vuorovaikutussuhteet

Uusi toimiva idea

Osallisuus

Yhteiskehittäminen

Keinoiltaan sosiaalinen

Verkostomaisuus

Yhteiskunnallinen päämäärä

Uutta osaamista kasvattava

Paikallisuus ja kontekstisidonnaisuus

Kiinnittyminen ekosysteemiin

Innovaation laatu levitettävyyden näkökulmasta



Keinoiltaan sosiaalinen

- Sosiaalinen innovaatio muuttaa tai luo uusia sosiaalisia suhteita ja yhteistyötä, antaa usein ihmisille uuden roolin tarpeiden tyydyttämisessä ja siten parantaa yksilöiden ja yhteiskunnan kykyä toimia. Demos Helsinki 2022.



Paikallisuus ja kontekstisidonnaisuus

Innovaatiot voivat olla selkeärajaisia ratkaisuja johonkin tiettyyn toimintaympäristön muutokseen tai tietoisia yrityksiä vaikuttaa toimintaympäristöön (Kuivalainen ym. 2022).

Niiden arvo muodostuu eri toimijoille konkreettisesti paikallisessa ja tavoitteellisessa toiminnassa ja vuorovaikutuksessa. Kehitetyt toimintamallit ja ratkaisut muovautuvat omanlaisekseen, kun niitä sovelletaan ja hyödynnetään erilaisissa ympäristöissä. (Leskelä & Koivisto 2019)

Yleisimmät piirteet

- Kohderyhmä- ja tarvelähtöisyys 91%
- Yhteiskunnallinen päämäärä 89%
- Keinoiltaan sosiaalinen 89%
- Ratkaisu yhteiskunnan tarpeisiin ja ongelmiin 87%



Harvinaisimmat piirteet

- Kiinnittyminen ekosysteemiin 53%
- Uusi, toimiva idea 62%
- Ratkaisun sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys 73%
- Uudet vuorovaikutussuhteet 73%

Tutkimuskysymykset

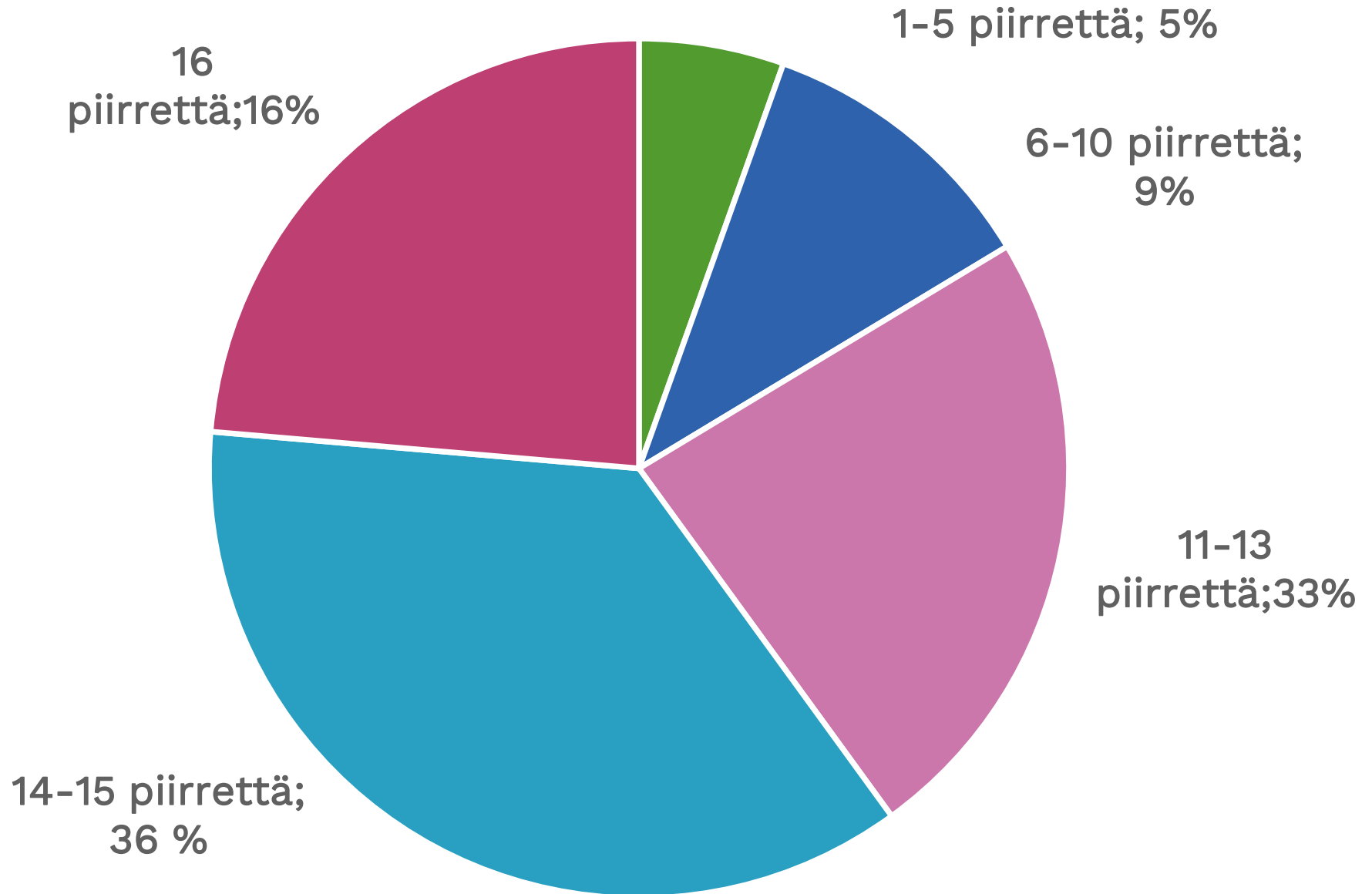
1. Miten paljon ja mitä sosiaalisten innovaatioiden piirteitä lastensuojelun kontekstissa kehitetyistä toimintamalleista löytyy Innokylästä?
2. Miten paljon ja millaista lastensuojelun kehittämisen neljän strategisen tavoitteen mukaista kehittämistyötä on mallinnettu Innokylään?
3. Mitä OECD:n innovaatiomallin mukaisia piirteitä lastensuojelun toimintamalleista löytyy? Miten ne sijoittuvat OECD-mallin mukaiseen nelikenttään?



Sosiaalisten innovaatioiden piirteiden yleisyys prosentteina (n= 55 mallia)

Kysymys 1

Miten paljon lastensuojelun sosiaalisten innovaatioiden piirteitä Innokylän toimintamalleista löytyy?



Analysoinnin kohteena 55 toimintamallia

2. Mihin strategiseen tavoitteeseen toimintamalli kohdistuu

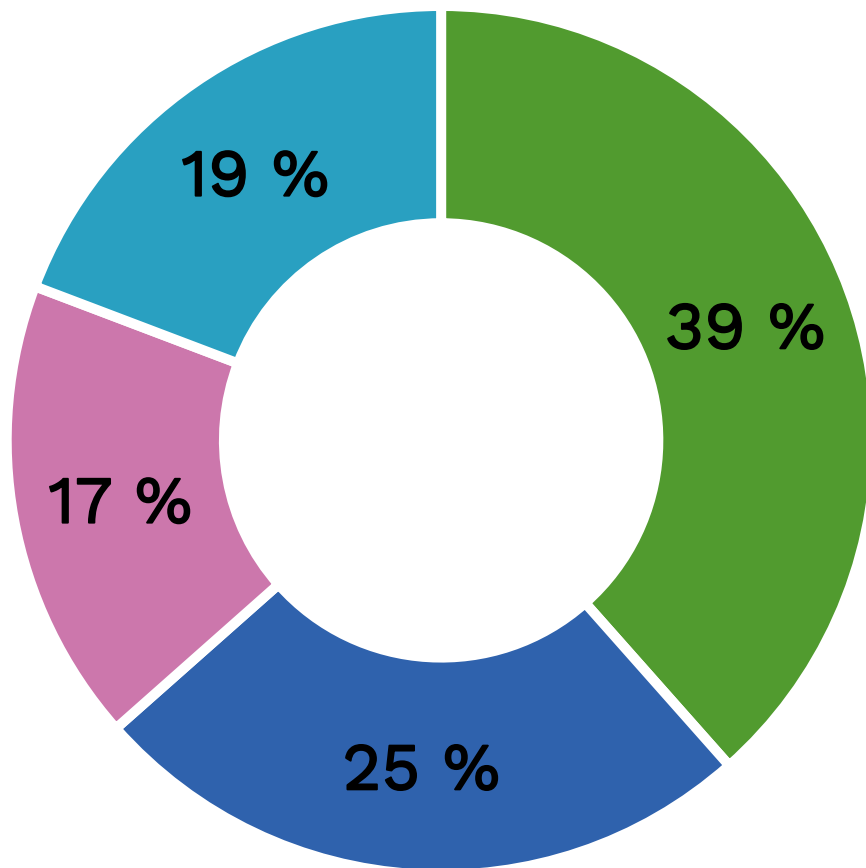
- 1 Sijoitusten vähentäminen
- 2 Perheiden tuki
- 3 Jälkihuollon uudistaminen
- 4 Päihde- ja mielenterveyspalvelut sijaishuollon aikana.



Toimintamallien jakautuminen strategisiin teemoihin (n=52)

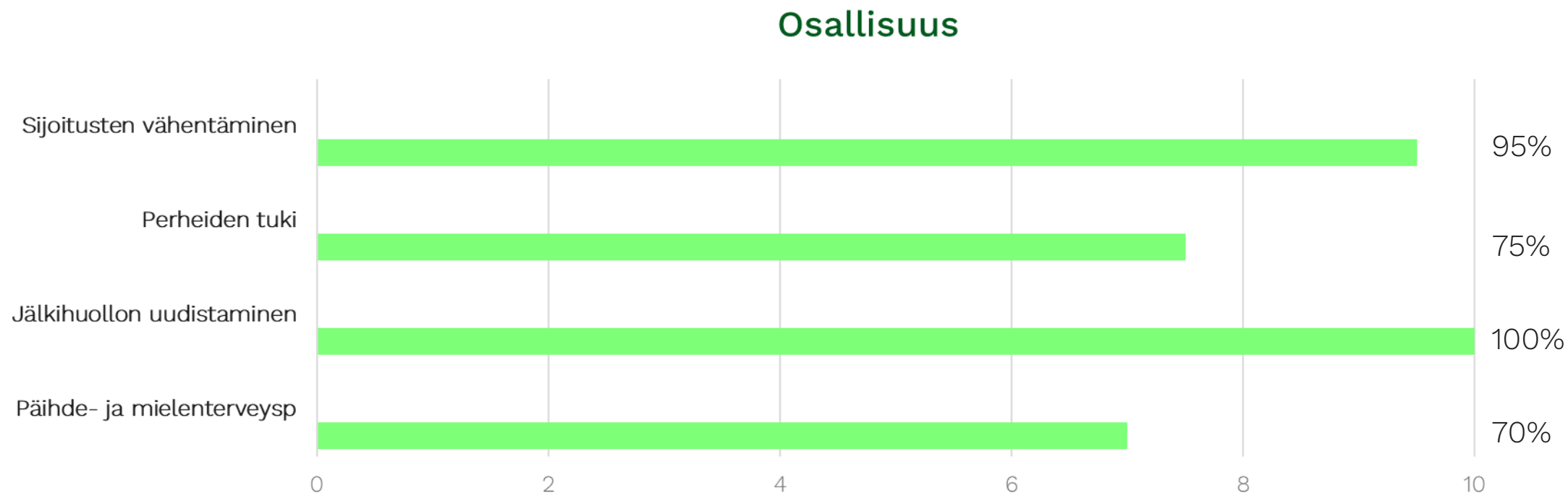
Kysymys 2

Mihin strategiseen tavoitteeseen toimintamalli kohdistuu?



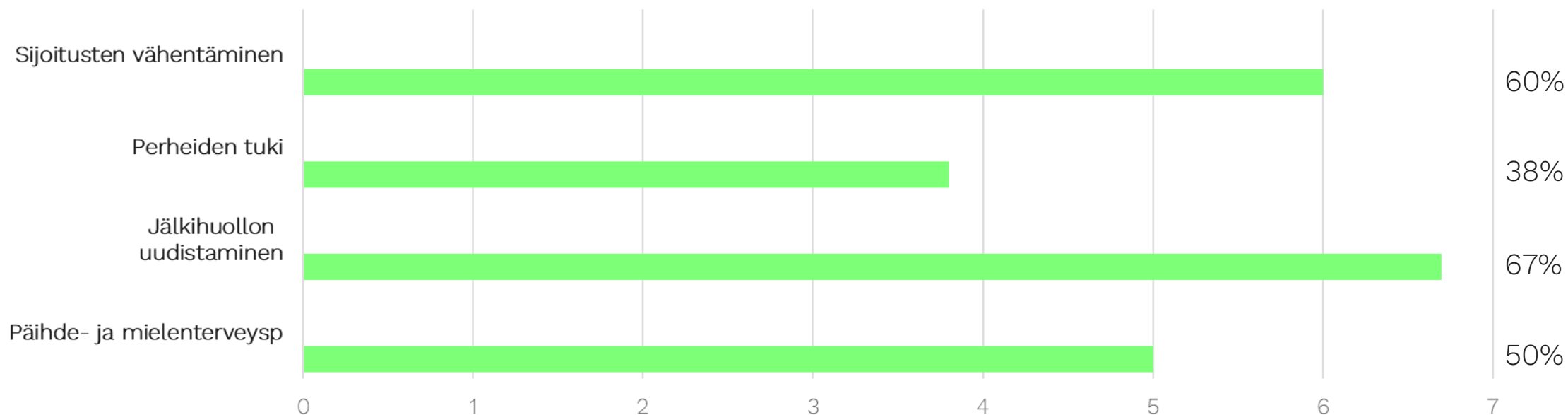
- Sijoitusten vähentäminen
- Perheiden tuki
- Jälkihuollon uudistaminen
- Päihde- ja mielenterveyspalvelut sijaishuollon aikana

Osallisuus eri strategisissa teemoissa



Kiinnittyminen ekosysteemiin eri strategisissa teemoissa

Kiinnittyminen ekosysteemiin



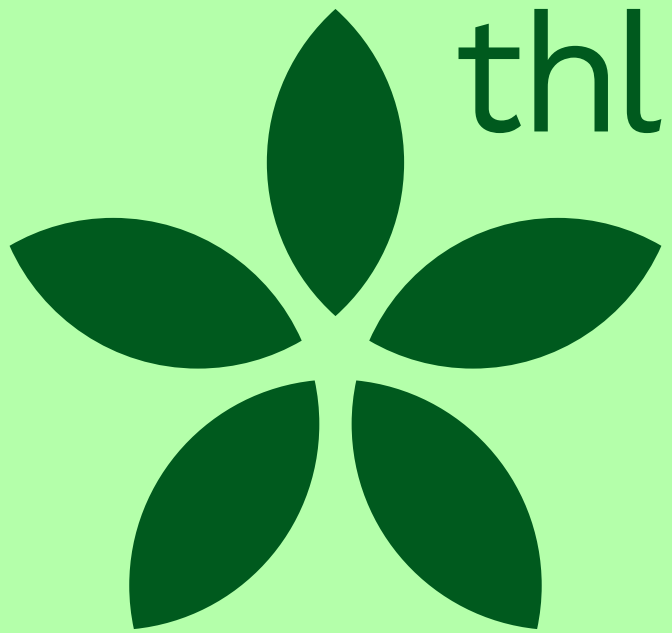
OECD:n innovaatiomallin nelikenttä:

Aineisto luokiteltiin OECD:n nelikentän mukaisesti neljään eri luokkaan:

1. Tehostava innovaatiotoiminta
2. Mukautuva innovaatiotoiminta
3. Tehtäväkeskeinen innovaatiotoiminta
4. Ennakoiva innovaatiotoiminta.

Miten toimintamallit sijoittuvat OECD-mallin mukaiseen nelikenttään?





Suosituksset lastensuojelun uudistamiseksi sosiaalisesti innovatiivisesti

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos



- Tutustu uteliaalla asenteella kollegoihin, monialaisesti muihin toimijoihin ja asiakkaisiin uusin silmin.
- Tutki radikaalisti uusia tai erilaisia mahdollisuuksia oppiaksesi lisää siitä, miten asiat voisivat tai miten niiden pitäisi kehittyä tulevaisuudessa.



- Toteuta kestäväää kehitystä varmistamalla lasten, nuorten ja perheiden mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämään ja elinympäristöön.
- Mahdollista palvelujen kehittäminen kokeiluilla eri toimintaympäristöissä sekä kokeiluista ja niiden epäonnistumisista oppiminen.

- Hyödynnä verkostoja ketteränä tapana ratkaista monimutkaisia ja hallinnonalat ylittäviä haasteita.
- Vahvista lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta palvelujen ideoinnissa, suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja päätöksenteossa.



- Varmista uusien ratkaisujen vieminen osaksi erilaisia strategioita aina uudistuneeseen lainsäädäntöön saakka.

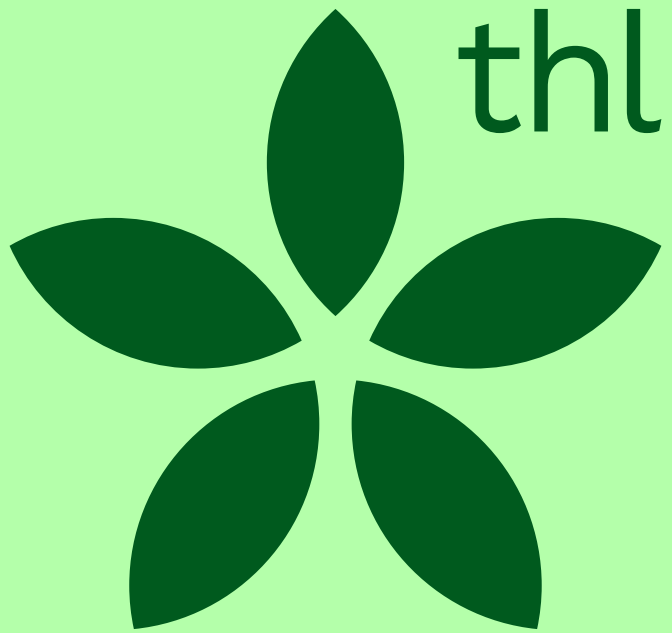
Entä jos radikaali innovaatio olisi..

- Entä jos antaisimme hoitoa huumesyytteen sijaan?
- Entä jos muuttaisimme lakeja sen sijaan, että sanomme idean olevan mahdoton toteuttaa?
- Entä jos tekoälyä voisi hyödyntää työntekijän tukena kirjaamisessa, asiakaspaikkojen tai palveluiden seulonnassa, ja muissa sosiaalityön prosesseissa?
- Entä jos myös teini-ikäisten vanhemmille olisi neuvolatapaamisia, joissa keskusteltaisiin murrosiästä ja voisi kysyä ammattilaisilta omista huolistaan?

Mitä innovaatiokatsaus minulle kertoo ja miten sitä voi hyödyntää lastensuojelun uudistamisessa?

Paneelissa tuloksista keskustelemassa:

- Iida Partanen, rahoitusasiantuntija, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Tarja Vuorinen, kehittämispäällikkö, Varsinais-Suomen hyvinvointialue
- Laura Yliruka, kehittämispäällikkö, THL
- Jenna Antikainen, kokemustaustainen asiantuntija, Pesäpuu ry



Sosiaalisten innovaatioiden erityispiirteet eri strategisissa teemoissa

Kolme case-
esimerkkiä

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos



Kiinnittyminen ekosysteemiin

Ekosysteemit ovat yhteisen vision ympärille rakentuvia jatkuvasti kehittyviä verkostorakenteita. (VTT 2020)

.Sosiaalisten innovaatioiden ekosysteemillä tarkoitetaan niiden toimijoiden joukkoa, jotka eri rooleissa kehittävät sosiaalisia innovaatioita, tukevat niiden kehittämistä tai ohjaavat niiden kehittämistä esimerkiksi rahoituksen kautta. (Demos Helsinki 2022)



Jälkihuollon
uudistaminen:
Miikka Piironen,
Into ry ja Sytykkeitä
lastensuojelun jälkihuollon
ja nuorten työpajojen
yhteistyölle -toimintamalli

Uutta osaamista kasvattava

Uuden osaamisen kasvattamisen tavoitteena on vahvistaa sosiaalisten innovaatioiden kehittäjien, rahoittajien ja käyttöönottajien toimijuutta ja edellytyksiä hahmottaa paremmin omaan toimintaympäristöön linkittyvät mahdollisuudet. Oma toiminta pystytään näin kytkemään osaksi yhteistä jaettava suuntaa ja laajaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Osaamista on vahvistettava verkostoista käsin edistämällä toimijoiden välistä vuorovaikutusta, vertaisoppimista ja yhteistyötä. (Demos Helsinki 2022)



Päihde- ja
mielenterveyspalvelut
sijaishuollon aikana:

Petta Porko ja Fanny Nortamo,
Seamk ja

OMA TIIMI lastensuojelun
sijaishuollon ja lasten-
/nuorisopsykiatrian
yhteisasiakkuudessa olevalle
lapselle

Osallisuus

Sosiaalinen osallisuus on sitä, että on osa ryhmää, toimii osana ryhmää ja tuntee olevansa osa ryhmää.

Esimerkiksi lastensuojelun kokemusasiantuntija-toiminnassa nuoret pääsevät osaksi vertaisista koostuvia ryhmiä, mikä vahvistaa sosiaalisen osallisuuden kokemusta ja sen synnyttämiä positiivisia hyvinvointivaikutuksia.

Lisäksi nuoret pääsevät osaksi poliittista osallisuutta, mikä vaikuttaa positiivisesti palvelujen kehittymiseen ja nuorten hyvinvointiin. (Pesäpuu ry 2022.)



Perheiden tuki:
Pia Kara,
Romano Missio ry ja
Romaniperhetyö Veera-
työmalli



**SOILA – Sosiaaliset
innovaatiot
lastensuojelussa –
koordinaatiohanke**
thl.fi/soila



 **Euroopan unionin
osarahoittama**

A large yellow circle containing the word 'SOILA' in a bold, dark blue, sans-serif font. The letters are spaced out, with an exclamation point between the 'O' and 'I'.

S O ! L A

**SOSIAALISET INNOVAATIO
LASTENSUOJELUSSA**

